

Yttrande - På väg mot en ny politik för Sveriges landsbygder – landsbygdernas utveckling, möjligheter och utmaningar (SoU 2017:1)

På väg mot en ny politik för Sveriges landsbygder – landsbygdernas utveckling, möjligheter och utmaningar (SoU 2017:1)

Inledning

Lekebergs kommun har inte valts ut att lämna synpunkter på rubricerad utredning men vill ändå framföra synpunkter.

Lekebergs kommun välkomnar att det gjorts en gedigen genomgång av förutsättningarna för den svenska landsbygdens framtida utveckling. Parlamentariska landsbygdskommittén har i sitt betänkande fångat in ett stort antal frågeställningar och samhällsutmaningar. Demografi, förutsättningar för näringslivet i form av kapital- och kompetensförsörjning, tillgänglighet i form av både digitala och körbara vägar etc.

I remissvaret har **Lekebergs kommun** också inspirerats av de förslag som finns presenterade i "OECD Monitoring review of Sweden"¹.

Remissvaret inleds med några principiella synpunkter för att därefter behandla kommitténs 75 sakförslag i den ordning de presenteras i kommitténs pressmeddelande daterat 2016-12-21.

Principiella synpunkter

Civilsamhället gör stora insatser som utgör en viktig plattform för landsbygdens utveckling

Kommitténs förslag om satsningar på bildning och landsbygdsnätverk är viktiga för sammanhållningen på landsbygden och kan bidra till att civilsamhällets stärks och att demokratiska plattformar skapar inkludering och därmed ger ett viktigt bidrag till att hålla samman landet.

Lekebergs kommun anser dock att civilsamhällets roll är bredare än samordning och opinionsbildning.

Civilsamhället är ofta kittet på landsbygden för tillväxt och utveckling, d.v.s. alla entreprenörer som gemensamt löser utmaningar på landsbygden; fiberföreningar,

¹ OECD: GOV/RDPC/RUR(2016)4

elproducenter, macken och butiken, frisören etc. Utgångspunkten för **Lekebergs kommun** är att landsbygden **är** levande. Genom ett starkt civilsamhälle mobiliseras varje dag entreprenörskap och tillväxt, liksom lösningar som underlättar vardagen.

Lekebergs kommun menar att utredningen i många sammanhang utgår från ett konsument-till-producent perspektiv och från ett stad-till-land perspektiv ("den urbana normen"). Detta gör att det är svårt att särskilja vad som ska göras i ett nationellt perspektiv kopplat till välfärds- eller rättighetsfrågor som kräver lika villkor över hela landet. Eller vad som ska göras i form av mobilisering och entreprenörskap, som behöver anpassas till varje plats unika förutsättningar.

Ett tydligt perspektiv som utgår från ett producent- och landsbygdsperspektiv hade tydligare synliggjort de styrkor som finns på landsbygden. Mobilisering, etablering och utveckling är viktiga perspektiv där civilsamhället, lokal, regional och nationell politisk nivå kan bidra tillsammans.

Lekebergs kommun anser att betänkandet vunnit på att lyfta fram förutsättningarna för mobilisering och samspel mellan civilsamhället och de offentliga aktörerna på ett mer synligt sätt.

En regional politisk plattform krävs för regional anpassning av landsbygdspolitiken

Landsbygdspolitik kräver politiska avvägningar

Politiska vägval ska göras av politiska församlingar. Från 2019 kommer det i samtliga län att vara landstinget som har riksdagens uppdrag att leda det regionala utvecklingsarbetet och inom detta utveckla en strategi för regional utveckling på länsnivå. Det är därmed region/landsting som bör vara regeringens ingång och kontakt i territoriella utvecklingsfrågor, inklusive landsbygdspolitiken – så att man får en entydig företrädarroll för det regionala territoriet.

Det regionala utvecklingsuppdraget omfattar landsbygden!

Lekebergs kommun konstaterar att kommittén valt att särskilja eller exkludera landsbygdspolitiken från det regionala, territoriella utvecklingsuppdraget. På vilket sätt det är möjligt att dra gränser mellan landsbygdspolitik och regionalt, territoriellt utvecklingsuppdrag framgår dock inte i betänkandet.

Lekebergs kommun menar, i likhet med OECD, att det finns ett holistiskt perspektiv som bättre fångar landsbygdens framtidsfrågor. Sveriges regionala utvecklingspolitik omfattar hela landet, både stora städer, tätorter och landsbygd. Det utvecklingsarbete som såväl behövs i våra landsbygder bör styras av de politiska ambitionerna, därefter används olika finansiella instrument för att åstadkomma resultat.

Parlamentariska landsbygdskommittén noterar i sitt delbetänkande att frågor om landsbygders utveckling inte alltid har en självklar plats i det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Frågorna kan ha svårt att hävda sig i konkurrensen om utrymme och resurser på den regionala nivån och de aktörer som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet kan behöva utveckla sin roll när det gäller arbetet med landsbygders utveckling och tillväxt, anser kommittén.

Lekebergs kommun instämmer i att det alltid finns möjlighet att utveckla de insatser som regionalt utvecklingsansvariga gör. Självklart. Men att landsbygden skulle vara en "bortglömd" del av den regionala utvecklingspolitiken är enligt Lekebergs kommuns uppfattning en felaktig slutsats.

Lekebergs kommun menar tvärtom att det regionala utvecklingsarbetet i Sverige i dag ständigt utvecklas och att frågor som rör landsbygdens utveckling ständigt finns på den regionala agendan. Men de finns i ett regionalt sammanhang, till exempel i utvecklingen av kollektivtrafikplanerna, tillgänglighet till vården eller i de regionala kulturprogrammen.

Dock är de finansiella instrument som är användbara för det riktade regionala utvecklingsarbetet blygsamma i förhållande till de resurser som finns för den riktade landsbygdsutvecklingen inom ramen för i första hand Landsbygdsprogrammet. Det är därför, med dagens rollfördelning, naturligt att mycket av utvecklingsarbetet kanaliseras via de finansiella instrumenten i stället för den politiska strukturen. Samspelet mellan de olika finansieringsinstrumenten som till exempel landsbygdsprogrammet och de regionala utvecklingsmedlen gör också att vissa insatser får finansiering från i första hand ett program, då det i många fall är mot regelverket att kombinera nationell finansiering med EU-finansiering i samma projekt.

Lekebergs kommun hade önskat att Parlamentariska landsbygdskommittén under sitt arbete prioriterat att fördjupa dialogen med den regionala politiska nivån så att man tillsammans skulle kunnat analysera de påståenden som presenteras.

Lekebergs kommun menar att Parlamentariska landsbygdskommittén på ett djupare sätt borde analyserat hur det regionala utvecklingsuppdraget i vid mening fungerar. Det regionala utvecklingsuppdraget inkluderar självklart också landsbygden i respektive län. Det finns en nationellt uttalad förväntan att det regionala tillväxtarbetet ska identifiera och ta tillvara regionens och kommunernas unika förutsättningar och de resurser som bidrar till attraktiva och hållbara samhällen där folk vill leva och verka. Regionerna förutsätts kunna spela en avgörande roll i svensk tillväxtpolitik som också innefattar landsbygden i respektive region.

Politiken ska styra finansieringen – landsbygdsprogrammet är ett finansiellt instrument

Som både kommittén och OECD påpekar utgörs idag verksamheten inom det ”smala” politikområdet landsbygd till stor del av åtgärder kopplade till EUs regelverk och det Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020 som formulerats för att matcha kommissionens programupplägg. Även Leader-program och Havs- och fiskeriprogrammet bidrar till utveckling på landsbygden. Även dessa är till stor del styrda av EU-regelverket och därmed i första hand att se som finansiella instrument.

Landsbygdsprogrammet och dess finansieringsmekanism är enligt **Lekebergs kommuns** uppfattning ett finansiellt instrument som sätter agendan för nationella politiska ambitioner. Detta är inte en rimlig ordning inom ett område som kräver regionala och lokala politiska avvägningar och ansvarsutkrävande, inte minst från landsbygdens medborgare.

Lekebergs kommun välkomnar ett nationellt politiskt landsbygdsprogram. Detta bör så nära som möjligt sammanlänkas med den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020. Genom denna sammanlänkning skapas en nationell plattform för det regionala tillväxtarbetet i hela landet. På regional nivå integreras tillväxt- och landsbygdspolitiken i de regionala utvecklingsstrategier som regionalt utvecklingsansvariga tar fram i breda partnerskap med kommuner, civilsamhälle, akademi och näringsliv.

När dessa strategier är på plats finns relevanta regionala politiska styrdokument för utformning av program kopplade till de finansiella instrumenten på EU-nivå. Inom ramen för en samlad bred regional strategi är det viktigt att landsbygdens utvecklingspotential inte begränsas av EUs ramar och finansieringsregler. Finansiering och styrning primärt organiserade kring olika spår i EU-finansieringen gör det svårt att integrera politiken för regional och landsbygdsutveckling.

Utgångspunkt för det regionala tillväxtarbetet inklusive landsbygdsutvecklingen bör alltid vara platsens styrkor – landsbygdens eller stadens. Att identifiera tillväxtförutsättningar och begränsningar är ett första steg, därefter bör de styrmedel och finansieringsmöjligheter som kan hjälpa till att förverkliga målen användas så effektivt som möjligt.

Så är fallet på regionalfondens område – ett nationellt politiskt program (*En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020*) vägleder arbetet med regionala utvecklingsstrategier (*RUS/RUP*). Dessa är i sin tur underlag för de insatser som görs inom ramen för det finansiella instrumentet regionalfonden (*ERUF*).

Inom landsbygdspolitiken görs det finansiella instrumentet, med alla dess regler från EU, till huvudstyrdokument. De territoriella utvecklingsinsatser som varje region tar

fram i RUS/RUP och som i flertalet fall beslutas av politiska församlingar ges en mycket marginell roll i utformningen av landsbygdspolitiken.

Lekebergs kommun menar att detta inte är en rimlig ordning för att utveckla Sveriges landsbygder. Även OECD väljer en modell med politiska beslut och församlingar som ansvariga på regional nivå för den samlade regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och sektormyndigheternas insatser regionalt.

Regionalt utvecklingsansvariga ska ansvara för landsbygdspolitiken som en integrerad del av den regionala utvecklingspolitiken

För närvarande finns det oklarheter om roller och ansvar mellan regionalt utvecklingsansvariga och länsstyrelserna i förhållande till den regionala utvecklingspolitiken.

Lekebergs kommun anser att Region Örebro Län är det organ som har det regionala utvecklingsansvaret, från 2019 landstingen i samtliga län, som inom ramen för detta ansvar ska samordna utvecklingsinsatser också i landsbygden. Utvecklingen av landsbygden bör fortsatt vara en ännu tydligare integrerad del av det regionala utvecklingsuppdraget. Detta uppdrag kännetecknas av en bred bottom-up process, som engagerar och mobiliserar ett brett spektrum av kommuner, privata aktörer, civilsamhället och sektorsmyndigheter. Inte minst landsbygdens samspel med övriga delar av regionen är en viktig del i ett sammanhållet uppdrag.

Det borde vara en självklarhet att man inte, som kommittén föreslår, delar upp det territoriella utvecklingsansvaret i två överlagrande system. Att inte förändra den nuvarande ordningen skulle ytterligare öka risken för att det utvecklas två parallella (regionala och landsbygdspolitiska) och konkurrerande utvecklingsagendor på regional nivå.

Lekebergs kommun föreslår därför att regeringen sätter ett tydligare fokus på landsbygdens utveckling genom att förtydliga den regionala politiska nivåns uppdrag och ansvar för landsbygdsutvecklingen inom ramen för Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Regeringen bör i så fall också förtydliga detta i sitt uppdrag till den pågående Indelningskommittén och övriga utredningar som berör den regionala nivåns organisering.

Länsstyrelsen är, som förvaltningsmyndighet åt den nationella regeringen, mer lämpad att samordna den nationella politiken top-down, och biträda andra statliga myndigheter i dessas uppdrag att anpassa sina strategier till den politiskt beslutade regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken på regional nivå.

OECD menar att regional, stads- och landsbygdsutvecklingsfrågor bör behandlas på ett integrerat sätt och samordnas av regionalt utvecklingsansvariga. Dessa får i uppdrag att utveckla en strategi för regional utveckling och landsbygdsutveckling

genom ett decentraliserat arbetssätt i samverkan med kommuner, LAG-grupper, näringsliv och aktörer inom civilsamhället. Detta skulle enligt OECDs förslag ersätta de befintliga regionala utvecklingsstrategierna och regionala handlingsplaner för Landsbygdsprogrammet på länsnivå. **Lekebergs kommun** delar OECDs uppfattning.

Länsstyrelseanknutna landsbygdsdelegationer avvisas

För att samla ihop den bredare palett av insatser som sker kopplade till landsbygdsutveckling föreslår Parlamentariska landsbygdskommittén att det, inom ramen för länsstyrelsens samordningsuppdrag, ska inrättas en landsbygdsdelegation som ska samordna de statliga myndigheternas verksamhet inom landsbygdspolitiken. Även kommuner och landsting bör delta. Landshövdingen ska vara ordförande.

Lekebergs kommun avvisar bestämt ett sådant upplägg. Som hittills har framförts finns huvudargumenten mot en ordning med parallella regionala uppdrag koppade till ett och samma territorium.

Det finns redan i dag, som framförts tidigare, en regional plattform för landsbygdsutveckling i varje region – det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet. Med regionalt tillväxtarbete avses i Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län insatser för att skapa en hållbar regional tillväxt och utveckling. Senast från 2019 kommer det i samtliga län att vara landstinget, om pågående processer fullföljs.

Lekebergs kommun är beredd att fullt ut ta ansvar för den politiska process som krävs för att synliggöra de viktiga utvecklingsinsatser som behövs i Örebro län. Det gäller både landsbygdsspecifika insatser, insatser i städer och tätorter och inte minst samspelet mellan olika miljöer i hela regionen.

Länsstyrelsen har en tydlig myndighetsroll men också en viktig roll i det regionala utvecklingsarbetet

När det gäller statlig myndighetsutövning och samordning av myndigheter som har sitt fokus på detta är länsstyrelsen en lämplig samordnare på regional nivå. En viktig fråga för staten är att säkerställa rättssäkerheten, men också effektiviteten i myndighetsutövningen. Inte minst den senare är en viktig parameter i det regionala utvecklingsarbetet.

Länsstyrelsen har såväl egna uppdrag från regeringen som uppdrag från sektormyndigheter inom olika områden. Dessa myndigheter har aktivt valt att ha länsstyrelsen som sin regionala nivå.

Inom området miljö- och naturresurser har flera myndigheter valt att använda länsstyrelsen som sin regionala organisation. Länsstyrelsen är företrädare för dessa i arbetet med den regionala utvecklingen inom ramen för regionens/landstingets uppdrag. Länsstyrelsen tar i detta sammanhang rollen som dels myndighet för den egna verksamheten, dels rollen som sektormyndighet för de myndigheter som valt att lägga sin regionala nivå i länsstyrelsen.

Länsstyrelsen kan med fördel ta en roll som den som i samråd med regionalt utvecklingsansvarig koordinerar och gör överenskommelser med andra statliga myndigheter för att anpassa den nationella politiken till regionens utvecklingsprioriteringar.

Direkta driftstöd bör hanteras av länsstyrelsen

Inom ramen för det landsbygdspolitiska programmet finns ett stort antal uppgifter som i första hand avser rena ersättningar till olika delar av de "gröna" näringarna. I de fall dessa kan ses som rena driftstöd är det lämpligt att en myndighet som länsstyrelsen även fortsättningsvis administrerar dessa. Detta ligger väl i linje med att staten ansvarar för den rena myndighetsutövningen, medan det är de regionalt utvecklingsansvariga som ansvarar för beslut som innebär politiska vägval i olika regionala utvecklingsfrågor inklusive landsbygdens.

Regionerna klarar att samordna statliga myndigheter i det regionala utvecklingsarbetet inklusive landsbygdspolitiken

Enligt Nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft finns 18 myndigheter som direkt är involverade i politikområdet. Då är ändå t ex lärosätena inte med i den skaran.

De uppdrag att bidra i det regionala utvecklingsarbetet som gått till ett stort antal myndigheter har ofta inte inneburit att man engagerat sig direkt i samarbetet med de regionala politiska organen. I stället har deras engagemang kanaliserats till länsstyrelsen, som idag har ett samordningsuppdrag, grundat på det statliga huvudmannskapet.

Men i olika sektoriella processer, ledda av regionen, fungerar olika myndigheter på ett mycket bra sätt i direkt samspel med den regionala politiska nivån. Det gäller t ex Kulturrådet inom kulturområdet, Trafikverket inom trafik och infrastrukturplanering, Socialstyrelsen inom hälso- och sjukvård, m fl. Även Länsstyrelsen är här, t ex i sin sektorsroll kopplad till kulturarvet, en viktig och väl fungerande samspelspartner till regionen.

Lekebergs kommun menar att det inom landsbygdspolitikens område finns goda förutsättningar att bygga upp motsvarande samspel i de landsbygdsspecifika utvecklingsfrågorna. Men det är den regionala politiska nivån som i slutändan måste ta ansvar för att politiken med myndigheternas insatser genomförs inom ramen för det regionala utvecklingsuppdraget. Det är regionala politiker som för dialog med och ställs till svars av landsbygdens medborgare.

Det betyder att ett antal statliga myndigheter bör få i uppdrag att delta i arbetet med hållbar regional tillväxt inklusive landsbygdsutveckling i de processer som regionalt utvecklingsansvariga har regeringens uppdrag att driva. Dessa ges i sin tur ett tydligt mandat att samordna olika lokala och regionala samhällsintressen liksom att engagera statliga myndigheter i arbetet. Länsstyrelsen är en viktig part till regionalt utvecklingsansvariga i detta arbete.

Tillväxtverket bör hålla samman landsbygdspolitiken inom ramen för sitt uppdrag inom den regionala utvecklingspolitiken
Av ovanstående följer också att **Lekebergs kommun avvisar** kommitténs förslag om att Jordbruksverket ska vara sammanhållande för landsbygdspolitiken på nationell nivå. Den uppgiften bör i stället ligga på Tillväxtverket.

Detta är också i linje med de förändringar som gjorts i ansvarsområden mellan Tillväxtanalys och Tillväxtverket 1 januari 2017. Då flyttades *Pipos*, en plattform som används för analyser av geografisk tillgänglighet, och *Raps*, ett prognosverktyg och en databas som används för analyser och prognoser av regioners utveckling till Tillväxtverket. *Pipos* är ett viktigt verktyg för Länsstyrelserna i arbetet med att analysera tillgången till grundläggande betaltjänster. Även Espon 2020, som är ett samarbets- och forskningsprogram för att stödja arbetet med att öka effektiviteten i EU:s sammanhållningspolitik under de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) finns nu hos Tillväxtverket.

Samla resurser i stället för att bygga nya stuprör

Parlamentariska landsbygdskommittén föreslår i flera fall att de statliga nationella myndigheterna ska utöka sitt direkta engagemang på landsbygden. Ambitionerna bakom dessa förslag är vällovliga. Men flera av dessa myndigheter har i dag inte närvaro ens på regional nivå, t ex Vinnova och Post- och telestyrelsen PTS.

Lekebergs kommun hade gärna sett att kommittén, i enlighet med ovanstående resonemang, hade kanaliserat de uppdragen i första hand via regionalt utvecklingsansvariga, i andra hand via t ex Almis regionala bolag eller andra aktörer med operativ verksamhet i de berörda delarna av landet.

Vad är landsbygd och vad omfattas av landsbygdspolitik?

Under årtionden har en lätt förvirring rått när landsbygdsfrågor diskuterats. Olika myndigheter har haft egna definitioner.

Metodvalet lämnar stora delar av landsbygden utanför kommitténs analys

Mer än hälften av svensk landsbygd anses vara tätortsnära. Inom många ytstora kommuner, med en stor stad, finns också landsbygd som är långt från den stora tätorten, också i södra Sverige. Fredriksberg finns mer än 45 minuters bilresa bort från huvudorten i Ludvika kommun. Brevens bruk i Örebro kommun har nästan 50 minuter med bil till centralorten. I flera av de mindre tätorterna och på landsbygden

runt Örebro finns också många livaktiga byalag och ett livligt civilsamhälle som inte synliggörs fullt ut i betänkandet.

Kommittén har i sitt betänkande så gott som uteslutande koncentrerat sig på den landsbygd som finns i de definitioner på kommunnivå som presenteras nedan med fokus på mycket glesa eller glesa landsbygdskommuner. OECD konstaterar att en sammanhängande och heltäckande landsbygdspolitik kräver att man gör analyser av de olika landsbygdernas specifika förutsättningar. **Lekebergs kommun** delar OECDs uppfattning.

Lekebergs kommun hade välkomnat ett fördjupat resonemang också om landsbygd som inte definieras på kommunnivå, utan i stället fört resonemang i ett funktionellt perspektiv som täckt hela Sveriges landsbygd, inklusive den del som anses tätortsnära.

Kommitténs egna begrepp och definition av landsbygd skapar förvirring

Regeringen har av Tillväxtanalys fått en rapport (*Bättre statistik för bättre regional- och landsbygdspolitik*) som synliggör hur förutsättningarna i olika delar av landet skiljer sig åt. De parametrar som man, liksom OECD, valt att använda är täthet och närhet.

Lekebergs kommun finner att denna indelning är rimlig och välkomnar att det nu finns en indelning som statliga myndigheter (inklusive statliga utredningar) bör använda för övergripande analyser och beskrivningar.

Lekebergs kommun noterar därför med viss förvåning att kommittén valt att göra avsteg, oklart varför, från denna indelning. Därför välkomnar vi att OECD rekommenderar att denna definition ska användas.

Oklar omfattning av olika landsbygder

Benämningar på kommuntyper enligt Tillväxtanalys definitioner²

² Med Tillväxtanalys indelning blir Sveriges kommuner grupperade enligt följande:

Kommuntyp	Antal kn	Befolkning 2012	Andel av befolkning totalt, procent
Typ A	29	3 105 291	32,5
Typ B1	103	4 153 017	43,5
Typ B2	28	676 742	7,1
Typ C1	70	964 663	10,1
Typ C2	45	574 219	6,0
Typ C3	15	81 961	0,9

(TA=Tillväxtanalys; PLK= Parlamentariska Landsbygdskommittén)

A	TA:	Storstadskommuner
	PLK:	Storstadskommuner
B1	TA:	Täta kommuner nära större stad
	PLK:	Täta blandade kommuner
B2	TA:	Täta kommuner avlägset belägna
	PLK:	Glesa blandade kommuner
C1	TA:	Landsbygdskommuner nära större stad
	PLK:	Tätortsnära landsbygdskommuner
C2	TA:	Landsbygdskommuner avlägset belägna
	PLK:	Glesa landsbygdskommuner
C3	TA:	Landsbygdskommuner mycket avlägset belägna
	PLK:	Mycket glesa landsbygdskommuner

Som framgår av benämningarna ovan har kommittén valt att inte synliggöra variabeln "närhet" i benämningarna av de "täta" kommungrupperna B1 och B2.

Man har för gruppen B2 valt att använda benämningen "Glesa blandade kommuner" i stället för Tillväxtanalys förslag "Täta kommuner avlägset belägna". För gruppen B1, som har samma täthet som gruppen B2 används däremot begreppet "täta" i benämningen.

Kommittén har vidare valt att i vissa sammanhang aggregera grupperna C1, C2 och C3 som landsbygd, medan man ofta också har inkluderat gruppen B2, som enligt Tillväxtanalys benämns "täta kommuner avlägset belägna" vilket ger en helt annan association.

Lekebergs kommun menar att det mot denna bakgrund verkar som om kommittén ibland har fokus på dimensionen *glesbygd* och ibland på *landsbygd*, som ju kan finnas i alla kommuntyper, även om den är av mindre omfattning i kommuntyp A.

Lekebergs kommun hade uppskattat om kommittén varit mer följsam i sin tillämpning av den nomenklatur som Tillväxtanalys arbetat fram på regeringens uppdrag. Landsbygdsfrågorna har en komplexitet som gör att de sannolikt vinner på att alla använder samma statistiska begrepp.

Totalt	290	9 555 893	100,0
--------	-----	-----------	-------

Källa: SCB, bearbetad Tillväxtanalys

Kommentarer och ställningstaganden till de enskilda förslagen

I detta avsnitt lämnar **Lekebergs kommun** sina synpunkter på de 75 enskilda förslag som kommittén presenterat. Förslagens formuleringar är hämtade från pressmeddelande från kommittén 2016-12-21.

Näringsliv och företagande

1. ALMI Företagspartner AB:s uppdrag förstärks med ett ytterligare fokus som riktas mot företag i de glesa och mycket glesa landsbygdskommunerna. I synnerhet ska de platsbundna näringarna och till dem relaterad näringsverksamhet uppmärksammas.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande. Det bör dock påpekas att ALMIs operativa verksamhet är decentraliserad och att de operativa bolagens verksamhet styrs i samråd mellan staten och den eller de regionala delägarna via gemensamt utarbetade ägardirektiv. Det är i ägardirektiven som man ska formulera hur det regionala ALMI-bolagets ytterligare fokus mot företag i glesa och mycket glesa landsbygdskommuner ska riktas.

2. Det nationella utvecklingsbolaget Saminvest AB ges ett tydligare samhällsuppdrag att säkerställa att investeringar sker bland målgrupper, branscher och i geografiska områden där behovet av marknadskompletterande finansiering är som störst. Saminvest ska säkerställa investeringar i Sveriges sju nordligaste län. Representanterna i Saminvest styrelse ska ha kunskaper om näringslivsutveckling i såväl glesa som täta strukturer.

Lekebergs kommun anser att Saminvest AB ska säkerställa investeringar i alla glesa och mycket glesa landsbygdskommuner i hela Sverige, inte bara i de sju nordligaste länen. I t ex Bergslagen, norra Skaraborg och östra Småland finns ett antal kommuner med samma problematik som i norra Sverige.

3. Saminvest AB ges i uppdrag att investera i företag för tillväxt och förnyelse av ekosystemtjänstproducerande verksamhet i syfte att främja en snabbare omställning till en fossilfri och biobaserad samhällsekonomi.

Lekebergs kommun delar kommitténs uppfattning.

4. Vinnova ges i uppdrag att ta fram arbetssätt för att skapa förutsättningar för innovationer för företag i landsbygderna genom att bland annat vidareutveckla sitt arbete med att nå ut med innovationsstöd via rådgivare och forskare som är närvarande i landsbygderna och särskilt stödja innovationer som utvecklar lösningar och produkter för en snabbare omställning till biobaserad samhällsekonomi.

Lekebergs kommun avstyrker förslaget. Vinnova är en viktig myndighet inom det nationella innovationsområdet. Dock är det inte rimligt att myndigheten har en regional närvaro. I stället bör de ambitioner som kommittén visar inom detta område kanaliseras via de innovationssystem som finns uppbyggda i varje län. Lämpligtvis sker detta via de innovationsrådgivare som finns i de olika Almi-bolagen. En överenskommelse mellan Vinnova och Almi moderbolag om hur detta kan ske är en möjlig lösning.

5. Erfarenheterna från landsbygdsprogrammets nuvarande åtgärder med innovationsgrupper och europiskt innovationspartnerskap (EIP) tillvaratas och vidgas till fler näringar och företagande i landsbygder än nuvarande avgränsning.

Lekebergs kommun anser att detta är ett ställningstagande som kan göras först efter en utvärdering av vilka resultat som pågående satsningar gett. Därefter kan ställning tas till om det är lämpligt att vidga satsningarna till fler näringar.

6. Jordbruksverket, i samråd med Skogsstyrelsen, Vinnova och Naturvårdsverket, ges i uppdrag att identifiera hur kommande landsbygdsprogram kan bidra till omställningen till en biobaserad samhällsekonomi i linje med målen i Agenda 2030 samt målen om ett fossilfritt samhälle. Insatser i landsbygdsprogrammet ska även syfta till att stärka sambanden och utbytet mellan stad och land.

Lekebergs kommun instämmer i sakfrågans vikt för landsbygdens utveckling. Men som framgår ovan anser **Lekebergs kommun** att landsbygdsprogrammet är ett finansieringsinstrument som ska spegla de politiska ambitioner som finns i nationella och regionala dokument som fastställts av politiska församlingar. Därför bör ett uppdrag ges först när dessa program är fastställda. I dagsläget är det också oklart hur regionala utvecklingsfonden, socialfonden och landsbygdsfonden kommer att utformas nästkommande programperiod. Tillväxtverket bör vara en jämbördig part med Jordbruksverket om ett uppdrag ges.

7. Offentlig upphandling ska innehålla krav som motsvarar våra svenska miljökrav och regler för djurskydd.

Lekebergs kommun instämmer i kommittén ställningstagande.

8. Aktörerna som ska samarbeta genom regionala exportcentra och Visit Sweden får i uppdrag att genomföra riktade insatser för att hjälpa företag i landsbygderna, i synnerhet de glesa och mycket glesa landsbygderna, att öka sina exportandelar.

Lekebergs kommun instämmer i kommittén ställningstagande.

9. Ett paket med åtgärder, som förstärker varandra, ska riktas till 23 kommuner i norra och mellersta Sverige. I dessa kommuner har företagen särskilt svårt att utveckla sina företag på grund av långa avstånd, att man finns i en glest befolkade arbetsmarknadsregioner med ett näringsliv med förhållandevis begränsad branschbredd. Paketet ska komplettera befintliga insatser i stödområde A. Det ska omfatta de nya landsbygdsgenerella åtgärderna som vi föreslår i form av 100-procentigt utbyggd digital infrastruktur, ökad tillgång till högre utbildning, omlokalisering av statliga jobb samt innovations- och exportfrämjande insatser.

De 23 kommunerna med störst utmaningar är:

Pajala, Övertorneå, Överkalix, Jokkmokk, Arjeplog, Arvidsjaur, Sorsele, Storuman, Malå, Norsjö, Lycksele, Vilhelmina, Dorotea, Åsele, Strömsund, Ragunda, Bräcke, Berg, Härjedalen, Älvdalen, Malung/Sälen, Vansbro, Torsby.

Lekebergs kommun instämmer i att utvecklingen i några av Sveriges glesta och mycket glesta landsbygdskommuner är bekymmersam. Dock torde utvecklingen i glesta landsbygdskommuner i vissa andra områden, t ex norra Skaraborg, östra Småland och Bergslagen vara likartad den som beskrivs i de av kommittén utvalda kommunerna i norra Sverige.

I Örebro län är t ex Hällefors kommun och Ljusnarsbergs kommun klassade som glesta landsbygdskommuner. Hällefors kommun är en av de kommuner i Sverige som minskat sin befolkning mest under de senaste 35 åren – med 29 procent. Ljusnarsbergs kommun hamnar i många undersökningar mycket långt ner i ranking avseende olika viktiga parametrar, som arbetslöshet, nyföretagande, ohälsa, etc.

Lekebergs kommun menar att det är en grannliga uppgift att så strikt skilja ut 23 kommuner med stora problem från andra kommuner som har samma karakteristika. En alternativ väg att gå är att använda Tillväxtanalys klassificering i glesta och mycket glesta landsbygdskommuner. I kommitténs förslag finns kommuner från tre kommungrupper med bland de 23 kommunerna, medan ett stort antal kommuner i gruppen "glesta landsbygdskommuner", med likartad struktur och i vissa fall större problem, i andra delar av landet lämnas utanför.

Lekebergs kommun föreslår att regeringen genomför en djupare analys som i första hand syftar till att finna kriterier och åtgärder som kan riktas till *samtliga* kommuner i grupperna glesta och mycket glesta landsbygdskommuner.

10. Särskilda åtgärder riktade till de 23 kommunerna. Kommittén har identifierat en möjlig finansiering på cirka 500 miljoner kronor som kan avsättas i näringspolitiska och tillväxtfrämjande åtgärder i ett riktat paket. Det kan exempelvis handla om åtgärder som prövats i Norge i form av ytterligare sänkta arbetsgivar- och egenavgifter och avskrivning av studieskulder.

Se kommentar under punkt 9

11. Ett forskningscentrum inrättas för att utveckla och sprida kunskaper om entreprenörs- och företagsutveckling i landsbygder, i synnerhet i glesa och mycket glesa landsbygderna. Centrals kunskapsutveckling ska också öka medvetenheten om skillnader i kvinnors och mäns villkor för att driva och utveckla företag i landsbygderna. Ett viktigt mål är att skapa jämställda villkor för näringslivsutveckling.

Lekebergs kommun delar kommitténs uppfattning att det är viktigt att lyfta fram kunskaper om entreprenörs- och företagsutveckling i landsbygder. Detta uppdrag skulle med fördel kunna läggas på en av de miljöer som i dag besitter kunskap inom området. Tillväxtanalys arbetar redan idag med tillväxtfrågor och samordningsfördelar borde kunna vinnas. Entreprenörskapsforum skulle kunna vara ett annat alternativ.

12. Tillväxtverket ges i uppdrag att utreda möjligheten till och utformningen av en servicegaranti vid myndighetsutövning riktat till små- och medelstora företag.

Lekebergs kommun delar kommitténs uppfattning att utreda möjligheten till en servicegaranti vid myndighetsutövning. Detta förslag är allmänt och inte bara kopplat till landsbygden utan viktigt för alla små- och medelstora företag i hela Sverige. Det kan också påpekas att denna typ av "garanti" är något som många kommuner, som kanske är närmast många företag när det gäller myndighetsutövning, arbetar med.

Digital kommunikation och transportinfrastruktur

13. Regeringen beslutar om ett nytt mål som innebär att alla i hela landet ska ha tillgång till digital infrastruktur med överföringskapacitet med minst 100 Mbit/s senast 2025.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

14. Regeringen ser över förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation med huvudsyftet att avsevärt höja nivån för samhällsomfattande tjänster (SOT-nivån).

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

15. Statens digitala infrastruktur samordnas i enlighet med förslagen i betänkandet Statens bredbandsinfrastruktur som resurs (SOU 2016:1).

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

16. Regeringen utreder hur digital infrastruktur kan organiseras som ett femte transportslag efter 2025.

Lekebergs kommun har inget att invända mot förslaget. Dock ger den bredare roll digitaliseringen av samhället innebär ett annat perspektiv än enbart transporter. De insatser samhället gör på bredbands- och digitaliseringsområdet kan inte enkelt likställas med de som görs inom traditionell infrastruktur- och trafikplanering.

17. Regeringen säkerställer tillgången till bredband för de hushåll och företag som står utan uppkoppling i samband med avvecklingen av kopparnäten.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

18. Bredbandsforum ges i uppdrag att ansvara för att samordna en främjande verksamhet för potentiella små nät i landsbygderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

19. Regeringen anslår 300 miljoner kronor årligen till Post- och telestyrelsen för att myndigheten ska kunna fördela medel till länsstyrelserna för att fullborda bredbandsutbyggnaden. Inom ramen för anslaget har även Post- och telestyrelsen möjlighet att upphandla bredband till hushåll och företag som saknar uppkoppling.

Lekebergs kommun anser att stödmedlen bör gå till den organisation som av regering och riksdag tilldelats det regionala utvecklingsansvaret och där bredbandskoordinatorer är placerade. Tidigare nationella medel från PTS gick till regionerna i de län där det fanns sådana. I dagsläget saknas organisation hos

länsstyrelsen för att hantera bredbandsfrågor, utöver stödhanteringen i landsbygdsprogrammet.

20. Jordbruksverket ges i uppdrag att utforma bredbandsstödet inom landsbygdsprogrammet 2021–2027 så att länsstyrelserna tillsammans med regionalt utvecklingsansvariga och kommuner kan upphandla bredband med hög överföringskapacitet.

Lekebergs kommun delar inte kommitténs förslag. Det är landstingen/regionerna, som har bredbandskoordinatorerna med ett ansvar för det övergripande arbetet med bredbandsutbyggnaden, som har bäst överblick över utbyggnaden i länen. Huvudansvaret för upphandling och fördelning av nya medel bör därför landstingen/regionerna ansvara för. Bredbandsutbyggnad också på landsbygden är i högsta grad en fråga om regional utveckling och bör därför ansvarsmässigt placeras hos de aktörer som har det regionala utvecklingsansvaret.

21. Post- och telestyrelsen får meddela föreskrifter i form av riktlinjer för ett nationellt förfrågningsunderlag som till delar ska kunna anpassas till regionala utvecklingsstrategier, regionala bredbandsstrategier samt andra regionala förutsättningar.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

22. Regeringen förtydligar de regionala bredbandskoordinatorernas uppdrag, så att det framgår att dessa utgör kontaktpunkt gentemot aktörerna som ingår en upphandling.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

23. Regeringen bedömer vilka konsekvenser en förändring av skatter och avgifter inom det transportpolitiska området får för möjligheten att nå de landsbygdspolitiska målen.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

24. Länsstyrelserna ges i uppdrag att redovisa landsbygdernas behov av underhåll och investeringar i transportsystemet i planeringsunderlaget till länsplanerna för regional transportinfrastruktur.

Lekebergs kommun avvisar förslaget. Detta är en uppgift för länsplaneupprättaren att beakta i sitt arbete. De relevanta myndigheter och andra intressenter som har kunskap om landsbygdens utveckling är välkomna att lämna underlag.

Även i detta sammanhang är det oklart hur kommittén väljer att avgränsa begreppet "landsbygderna".

25. Trafikverket ges i uppdrag att ange specifika objekt eller andra åtgärder i landsbygderna, som ska prioriteras i transportplaneringen på regional nivå.

Lekebergs kommun avvisar förslaget. Ansvarig för länstransportplaner har i dialog med Trafikverket en process för att gemensamt synliggöra behov och att bedöma prioriteringar. Slutlig prioritering görs dock av den regionalt utvecklingsansvariga.

26. Regeringen förtydligar att planeringen av enskilda vägar ska behandlas i länstransportplanerna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

27. Regeringen tar initiativ till en översyn av reseavdraget. Utgångspunkten bör vara att avdraget ska vara avståndsbaserat.

Lekebergs kommun har ingen invändning mot förslaget om en översyn av reseavdraget. Dock bör översynen ha en bred ansats och inte begränsas redan i uppdragsskedet. Det kan finnas skäl att i vissa lägen också ha vunnit restid som parameter, t ex för att klara kompetensförsörjning på obekvämt arbetstid.

28. Regeringen lägger fram förslag som underlättar samordningen av olika typer av persontransporter i landsbygderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

29. Regeringen underlättar så att ideell och kostnadsdelande samåkning blir tillåten i landsbygderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

30. Regeringen prioriterar landsbygderna vid testverksamhet och mer permanent införande av självkörande fordon.

Lekebergs kommun avvisar förslaget. En prioritering av landsbygderna (även här oklart hur kommittén gör sin avgränsning) torde inte vara optimal ut ett nationellt perspektiv för att säkerställa fordonsindustrins konkurrenskraft. Det måste vara upp till såväl utvecklare av t ex självkörande fordon som de platsbundna testanläggningarna att finna affärsmässiga lösningar som gynnar utvecklingen.

Kompetensförsörjning

31. Universitet och högskolor ges i uppdrag att öka tillgängligheten till högre utbildning i hela landet.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande. Dock bör uppdraget vara utformat så att stor flexibilitet när det gäller former för deltagande kan utvecklas. I takt med digitaliseringen kommer nya modeller för undervisning och examination ständigt att utvecklas. Det är därför viktigt att man inte låser fast sig vid en modell.

32. Regeringen ser över indikatorerna inom resurstilldelningssystemet i syfte att göra utbildningarna mer relevanta för de lokala arbetsmarknaderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

33. Regeringen säkerställer att det finns utbildningscentra för högre utbildning i kommuner i FA-regioner utan högskola/universitet och med få lärcentra samt i kommuner som berörs av kommitténs näringslivspaket till kommuner med extra stora utmaningar.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs intentioner med förslag 33 och 34.

Både blivande studenters önskemål och arbetsgivares kvalifikationskrav behöver belysas närmare innan man "säkerställer att det finns utbildningscentra". Därtill behöver också behovet av campusundervisning och distansundervisning belysas. Det finns risker med att säkerställa utbildningscentra utan underlag/prognoser om tänkbart söktryck.

För ungdomar och vuxna som vill utbilda sig inom högre utbildning och bo kvar på samma ort är förslaget bra. Ökad matchning mellan individers utbildning och kompetens samt arbetslivets behov blir avgörande för om utbildningar ska kunna

genomförs. Ett utbildningscentrum för högre utbildning är ett bra initiativ för eftergymnasial utbildning i närhet av bostadsorten.

Ansökan om att få statsbidrag brukar vanligtvis villkoras med att det finns elev/studentunderlag och att utbildningen motsvarar efterfrågan lokalt/regionalt. **Lekebergs kommun** föreslår därför att förslaget får en justerad lydelse som säkerställer att det finns *resurser för att etablera* utbildningscentra för högre utbildning som skapar de möjligheter kommittén eftersträvar.

34. Ett årligt statsbidrag införs för att landsbygderna ska kunna etablera och utveckla utbildningscentra för högre utbildning.

Se kommentar till förslag 33.

35. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) får i uppdrag att följa upp och utvärdera satsningen på utbildningscentra.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

36. Tillväxtverkets uppdrag om att utveckla riktlinjerna för regionalt kompetensutvecklingsarbete kompletteras, så att kompetensplattformarna utvecklas med huvudsyftet att förse utbildningscentra med analyser av rekryterings- och utbildningsbehov i närområdet.

Lekebergs kommun noterar att kompetensplattformarna redan har som ett viktigt huvudsyfte att bidra till att stärka samverkan mellan lokal och regional nivå för att bidra till en väl fungerande kompetensförsörjning i enlighet med den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020. Kompetensplattformsuppdraget genomförs med en bredd av aktörer som olika branscher, utbildningsanordnare, myndigheter och kommuner.

Att styra om uppdraget med huvudsyfte att tillhandahålla analysunderlag för utbildningscentra tyder på begränsad kunskap om den regionala nivåns insatser inom detta område. Kompetensplattformarna erbjuder redan idag liknande tjänster och kan mycket väl bistå utbildningscentra med underlag, men det finns ingen mening med att avgränsa uppdraget gentemot en enskild aktör.

Lekebergs kommun anser att ett specifikt uppdrag att förse utbildningscentra med analyser behöver riktas till regionalt utvecklingsansvariga snarare än till kompetensplattformarna. Dessa är en viktig kunskaps- och samordningsplattform,

men inte ett organ som kan ta emot uppdrag. I ett utvecklingsperspektiv ser Lekebergs kommun att möjligheter finns att regionalt utvecklingsansvarig kan ta ett större ansvar för fördelning av statliga medel utifrån lokala och regionala utvecklingsbehov.

37. Regeringen säkerställer regional spridning av utbildningsplatser i landsbygderna och beaktar kommitténs förslag om utbildningscentra i andra satsningar inom kunskapslyftet.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

38. Regeringen uppmärksammar kravet om villkorad finansiering av platserna till yrkesvux i de glesa och mycket glesa kommunerna i landsbygderna.

Lekebergs kommun tolkar detta förslag som att regeringen bör överväga om det är möjligt att ta bort kravet på medfinansiering för platserna på regionalt yrkesvux i glesa och mycket glesa landsbygdskommuner enligt kommitténs definition.

Lekebergs kommun instämmer i så fall i kommitténs ställningstagande.

39. Regeringen utreder om det ska bli möjligt att minska studieskulderna för de som bor och är yrkesaktiva i de 23 kommunerna med extra stora utmaningar.

Lekebergs kommun har inget att erinra om förslaget att tillsätta en utredning. Dock bör förslaget i så fall omfatta alla kommuner som definieras som glesa eller mycket glesa landsbygdskommuner. En aspekt som måste analyseras i utredningen är de konsekvenser när det gäller t ex kompetensförsörjning som kan inträffa för kommuner som gränsar till de som omfattas av nedsättningar etc.

Samhällsplanering och bostadsbyggande

40. Boverket ges i uppdrag att utarbeta en vägledning för hur landsbygdernas värden och utvecklingsmöjligheter ska kunna redovisas inom ramen för den kommunala översiktsplaneringen.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

41. Regeringen tar initiativ till att begränsa och precisera riksintressenas areal med syfte att underlätta landsbygdernas utveckling.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

42. Regeringen säkerställer att reformeringen av strandskyddsbestämmelserna får avsedd effekt.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

43. Regeringen gör en översyn av va-lagstiftningen i syfte att underlätta bostadsbyggandet och åtgärdandet av icke godkända avlopp i landsbygderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande. Med landsbygderna borde i detta sammanhang förstås icke detaljplanelagt område.

44. Regeringen utreder om långivning till boende i landsbygderna underlättas genom införandet av särskilda landsbygdslån för byggande av egna hem, hyresrätter, ägarlägenheter, kooperativa hyresrätter och bostadsrätter i landsbygderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande. Med landsbygderna borde i detta sammanhang avses glesa och mycket glesa kommuner.

Kommersiell service, välfärdstjänster och kultur

45. Boverket ges i uppdrag att utarbeta en nationell vägledning till kommunerna om hur ett serviceperspektiv kan tillföras den kommunala översiktsplaneringen.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

46. Regeringen avvisar i beredningen av postlagsutrednings betänkanden de förslag som innebär en försämring av postservicen i landsbygderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

47. Kreditinstitutens ansvar för att tillgodose sina kunders behov av betaltjänster och kontanthantering bör regleras i lagen om betaltjänster. Även företag och föreningar

ska omfattas av rätten att öppna betalkonton med grundläggande funktioner, som uttag och insättning av kontanter.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande. Dock är detta ett problem som inte bara berör landsbygden utan företag och föreningar i hela Sverige.

48. Regeringen lägger fram förslag med syfte att anpassa det kommunala utjämningsystemet till ändrade förutsättningar samt gör en översyn av statsbidragen till kommunerna.

Lekebergs kommun noterar att regeringen tillsatt en utredning som ska göra en översyn av det kommunala utjämningsystemet.

49. Regeringen tar initiativ som syftar till att öka kommunernas förmåga att rekrytera personal.

Lekebergs kommun instämmer i den problembild som kommittén ritar upp. Dock är det svårt att se att en allmän uppmaning att ta initiativ skulle kunna förbättra läget. Ett förslag är att ge regionalt utvecklingsansvariga i uppdrag att, inom ramen för kompetensplattformarna, föra dialog med berörda lärosäten om utbildningsvolym och matchningsbehov när det gäller de bredaste yrkesgrupperna inom kommuner och landsting, t ex lärare och sjuksköterskor.

50. Kulturrådet ges i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar för att bidra till att göra kulturen tillgänglig i Sveriges landsbygder.

Lekebergs kommun bedömer att uppdraget i huvudsak bör ligga på regional och även kommunal nivå. Det kan dock vara relevant att även den nationella myndigheten redovisar sitt agerande. Uppdraget bör samordnas med förslag 51 om uppdrag till Kulturanalys.

51. Kulturanalys ges i uppdrag att analysera tillgänglighet och deltagande i kulturaktiviteter i Sveriges landsbygder. Kulturanalys ska ge förslag på åtgärder för att stärka kulturdeltagandet i landsbygderna. Kulturanalys ska genomföra uppdraget i dialog med aktörer inom kultursektorn.

Lekebergs kommun finner att uppdraget måste bygga på underlag från regional och kommunal nivå, vilket kan komma att kräva stora insatser från dessa. Resurser för detta måste diskuteras.

Statens närvaro

52. Arbetsförmedlingens pågående nedläggning av lokalkontor på ett 100-tal orter avbryts till dess att konsekvenserna av nedläggningarna har utvärderats.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

53. Regeringen ställer konkreta tidssatta krav på hur snabbt polisen ska vara på plats vid allvarliga brott.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

54. Regeringen bör kontinuerligt följa upp och säkerställa polisens lokala närvaro, inte minst i landsbygderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

55. Den lokala serviceverksamhet som i dag utförs av Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten förs över och samlas i en ny organisation. Där det är möjligt samlokaliseras Arbetsförmedlingens, Polismyndighetens och Migrationsverkets lokala serviceverksamhet med den nya organisationen.

Lekebergs kommun är tveksamma till att bilda en ny separat myndighet för dessa servicefunktioner. Ett bättre alternativ kan vara att bygga vidare på de servicekontor som skatteverket, försäkringskassan och migrationsverket etablerat. Styrningen av myndigheternas åtaganden i servicekontoren borde kunna lösas via instruktioner och regleringsbrev.

56. Samverkan mellan de myndigheter vars lokala servicefunktioner bryts ut och den nya organisationen regleras i respektive myndighets instruktion.

Se kommentar till förslag 55.

57. Den lokala serviceorganisationen ska ha minst ett kontor i varje FA-region.

FA-regioner som saknar servicekontor, 2016:

Vimmerby, Torsby, Vansbro, Malung-Sälen, Storuman, Kramfors, Åsele, Arjeplog, Jokkmokk, Överkalix.

Lekebergs kommun vill understryka att det inte är tillräckligt med ett servicekontor i många av dagens FA-regioner. Befolkningsunderlag bör också vara en styrande parameter.

58. Kommittén rekommenderar att 10 000 tjänster vid statliga myndigheter i Stockholms FA-region under en 5- till 7-årsperiod omlokaliseras till FA-regioner i behov av statliga arbetstillfällen.

Lekebergs kommun anser, liksom kommittén, att det är viktigt att det finns statliga verksamheter i hela landet för att människor behöver få stöd och service. När verksamheter finns på plats lokalt så upprätthålls medborgarnas tillit och förtroende för staten, men statlig närvaro bidrar också till köpkraft och utveckling i berörda orter. Det bidrar till att hela Sverige håller ihop.

Lekebergs kommun menar att det för att åstadkomma en framgångsrik omlokalisering av myndigheter bör genomföras en fördjupad analys av förutsättningarna för en relevant kompetensförsörjning i den mottagande arbetsmarknadsregionen.

59. När en ny myndighet inrättas ska en lokalisering utanför storstadskommunerna alltid vara förstahandsalternativet.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

Styrning och organisering av landsbygdspolitiken

60. I kommittéförordningen stadgas att kommittéer i sina betänkanden ska ange konsekvenser för landsbygdernas utveckling av sina förslag.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

61. Konsekvenserna för landsbygderna beskrivs i regeringens gemensamma beredning av propositioner och andra regeringsbeslut.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

62. Trafikverkets, Post- och telestyrelsens, Universitets- och högskolerådets, Tillväxtverkets, Statens jordbruksverks, Naturvårdsverkets, Polismyndighetens, Arbetsförmedlingens och länsstyrelsens landsbygdspolitiska ansvar tydliggörs i respektive myndighets instruktion.

Lekebergs kommun instämmer i förslaget. Dock bör regeringen också förtydliga uppdraget till de regionalt utvecklingsansvariga i deras så kallade villkorsbeslut, i enlighet med de synpunkter som framförs i inledningen av remissvaret.

Det är viktigt att myndigheterna ges i uppdrag att delta i det uppdrag, som enligt **Lekebergs kommuns** förslag, ska läggas på de regionalt utvecklingsansvariga.

63. I ägaranvisningarna till Almi och Saminvest ska bolagens samhällsuppdrag för kapitalförsörjning till näringslivet i hela landet förtydligas, i synnerhet för företag som är verksamma i glesbygderna.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande. Med glesbygderna avses sannolikt de glesa och mycket glesa landsbygdskommunerna.

64. Regeringen ser över länsstyrelsernas finansiering i syfte att öka förvaltningsanslagets andel av finansieringen.

Lekebergs kommun noterar att detta är en av de frågor som den statliga Indelningskommittén också avser att belysa i sitt arbete med att lägga förslag om statens roll och organisering på regional nivå.

65. I varje län inrättas en landsbygdsdelegation. Inom ramen för länsstyrelsernas samordningsuppdrag ska landsbygdsdelegationerna i länet samordna de statliga myndigheternas verksamhet inom landsbygdspolitiken.

Lekebergs kommun avvisar förslaget i enlighet med skrivningar i det inledande avsnittet Principiella synpunkter. Delegationen bör knytas till den som är regionalt utvecklingsansvarig.

66. I landsbygdsdelegationerna ska ingå representanter för Trafikverket, Post- och telestyrelsen, Tillväxtverket, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Arbetsförmedlingen, länsstyrelsen och universitet och högskolor samt för kommuner och landsting/samverkansorgan. Andra myndigheter, organisationer och sammanslutningar kan också ingå om landsbygdsdelegationerna finner det lämpligt.

Lekebergs kommun avvisar förslaget i enlighet med skrivningar i det inledande avsnittet Principiella synpunkter.

67. Landsbygdsdelegationerna leds av landshövdingarna och biträds av varsitt sekretariat som länsstyrelserna ansvarar för.

Lekebergs kommun avvisar förslaget i enlighet med skrivningar i det inledande avsnittet Principiella synpunkter.

68. Statliga myndigheters ansvar för landsbygdsutvecklingen regleras i en särskild förordning.

Se synpunkter på förslag 62.

69. Jordbruksverket ska på nationell nivå främja och följa upp arbetet med att nå målen för landsbygdspolitiken.

Lekebergs kommun avvisar förslaget i enlighet med skrivningar i det inledande avsnittet Principiella synpunkter. Uppdraget bör gå till Tillväxtverket.

70. Jordbruksverket ska på nationell nivå främja och samordna Trafikverkets, Post- och telestyrelsens, Universitets- och högskolerådets, Tillväxtverkets, Tillväxtanalys, Vinnovas, Naturvårdsverkets, Havs- och vattenmyndighetens, Boverkets, Polismyndighetens, Arbetsförmedlingens, Kulturrådets och länsstyrelsernas arbete med de nationella målen för landsbygdspolitiken.

Lekebergs kommun avvisar förslaget i enlighet med skrivningar i det inledande avsnittet Principiella synpunkter. Uppdraget bör gå till Tillväxtverket.

Civilsamhället

71. Regeringen förstärker bidraget till studieförbundens verksamhet i landsbygdsområden. Syftet med förstärkningen är att främja det civila samhällets roll i landsbygdsutvecklingen, i synnerhet för att unga personer samt personer med invandrarbakgrund ska få bättre möjligheter och förmåga till att delta i lokal samhällsutveckling. Jämställdhetsmålet om att kvinnor och män ska ges samma möjligheter att vara aktiva medborgare ska särskilt beaktas.

Lekebergs kommun anser att folkbildningsorganisationerna spelar en avgörande roll för infrastrukturen över hela landet och en förstärkning för att än bättre nå ut till landsbygdsområden är välkommen.

72. Regeringen uppdrar till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att utreda på vilket sätt de statliga bidragen till folkbildningen i ökad omfattning kan styras till landsbygdsområden för ovan angivna syften.

Lekebergs kommun finner att nationella riktlinjer kan vara värdefulla för att stärka folkbildningsorganisationernas roll på landsbygden i linje med svaret under punkt 71.

73. Regeringen uppdrar till Jordbruksverket att stödja samordning och utveckling av nätverk mellan landsbygdsutvecklare anställda i kommuner och regioner.

Lekebergs kommun ställer sig positiv till uppdraget att ge en nationell myndighet i uppdrag att stödja samordning för att utveckla nätverk. Men som en konsekvens av tidigare lämnade synpunkter bör denna myndighet vara Tillväxtverket.

74. Lokalt ledd utveckling med leadermetoden ska tillämpas rikstäckande.

Lekebergs kommun instämmer i kommitténs ställningstagande.

75. Regeringen utvidgar sin överenskommelse med civilsamhälles organisationer. Överenskommelsen ska gälla utveckling av kunskaper och arbetssätt för landsbygdsutveckling

Lekebergs kommun är generellt positivt med en utvidgning av överenskommelsen. Dock krävs en betydligt högre grad av tydlighet och konkretion av vad överenskommelsen ska leda till och hur parterna ska kunna omsätta den i praktisk handling för att stödja utvecklingen på landsbygden i hela Sverige.

Lekebergs kommun

Fjugesta den 21 mars 2017

Wendla Thorstensson
kommunstyrelsens ordförande